

Forord

Da jeg begynte å studere ledelse var det fordi jeg undret meg over de store variasjonene på tvers av landegrenser og organisasjoner på dette området. Hvordan kunne det ha seg at så mange var så skråsikre på at hva god ledelse og organisering er, når det var slike store variasjoner? Opprinnelig skulle jeg bare sammenligne framveksten av industriledelse i USA og Tyskland, men etter hvert viste det seg at jeg måtte studere Norge og offentlig sektor dersom noen skulle være interessert i å finansiere arbeidet mitt. Blant de som har bidratt med økonomisk støtte er Norges Forskningsråd, Senter for Ledelse, Organisasjon og Styring (LOS-senteret), Den Nordiske Samarbeidsnemnd for Humanistisk forskning, Senter for Teknologi og Menneskelige Verdier (TMV-senteret), Ruhrgas-programmet for historie, Universitetet i Bergen, Berkeley-Universitetet og Norge-Amerika-Foreningen.

Uten all den hjelp og støtte jeg har fått fra familie, venner og kollegaer underveis ville det ikke blitt noen avhandling. Takk til Liv Grethe, Isabel og Benjamin som har holdt ut med at jeg har vært mye på kontoret, og til mine kollegaer ved LOS-senteret og TMV-senteret som også har vært der. Ved LOS-senteret hadde vi et "faglig forum for ledelse" der Gunnar Grendstad, Bjarte Grønner, Kjersti Halvorsen, Vidar Lidtun og Dag Lotsberg deltok. Ved LOS-senteret har også Ivar Bleiklie, Ole Andreas Brekke, Anne Lise Fimreite, Terje Steen Edvardsen og Hilmar Rommetvedt vært til god hjelp. På TMV-senteret vil jeg først og fremst takke Sissel Myklebust og Francis Sejersted. Det er også noen veiledere og lærere ved Berkeley-universitetet som skal takkes, i første rekke Neil Fligstein som jeg også har hatt gleden av å ha med som medforfatter til kapittel 6. Jeg vil rette en spesiell takk til min andre medforfatter: Tor Halvorsen og min veileder Erik Oddvar Eriksen. For øvrig har blant annet Rolv Petter Amdam, Einar Braathen, Harald Grimen, Olav Korsnes, Gunnar Guddal Michelsen, Svein Michelsen, Anders Molander, Kjell Arne Røvik, Harm Schröter og Tian Sørhaug gitt kommentarer til en eller flere artikler. Takk også til Vidar Rolland, Maila Solheim, Tron Landsnes og Ingse Aabakken som har hjulpet til med redigeringen av artiklene og avhandlingen.

Avhandlingen ble levert i Oktober 1998, og ble først utgitt som LOS-senter rapport i Mars 1999. I denne andre utgaven har jeg bare gjort noen mindre endringer og tilføyelser.

Bergen Desember 1999

Innhold

DEL I. INNLEDNING

Kapittel 1 Hvorfor ledelse?	3
Kapittel 2. Ledelse, demokrati og modernisering	23
Del 1. Innledning	
Del 2. Tillit, autoritet og ledelse	
Del 3. Forskning om ledelse og demokrati	
Del 4. Lederskap og modernisering	
Del 5. Ledelse og demokrati i USA, Tyskland, Norge	

DEL II. INTERNASJONALE FORBILDER OG KONTRASTER

Kapittel 3. Ledelse og kunnskap - tyske og amerikanske kontraster	157
Kapittel 4. Management as a system of Knowledge and Authority	189
Kapittel 5. Engineers and Management in Germany and the USA	215
Kapittel 6. The Logic of Employment Systems	255

DEL III. LEDELSE I NORGE

Kapittel 7. The Institutionalization of Industrial Administration in Norway	285
Kapittel 8. Fra styring til ledelse: om ledelsesforskningen i Norge	311
Kapittel 9. Fra ledelse til management	355
Detaljert innholdsfortegnelse	401